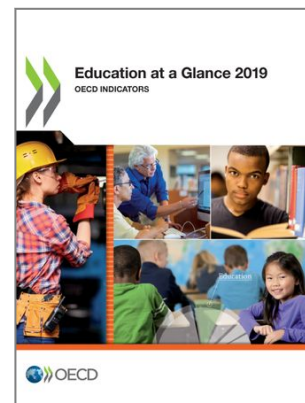

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2019

OECD Indicators

Summary in Polish

Przeczytaj całą publikację pod adresem: [10.1787/f8d7880d-en](https://doi.org/10.1787/f8d7880d-en)

Edukacja w zarysie 2019

Wskaźniki OECD

Streszczenie w języku polskim

Streszczenie

Pomimo dużej podaży absolwentów popyt na szkolnictwo wyższe jest nadal silny

W 2018 roku, na obszarze OECD średnio 44% osób w wieku 25-34 lat ukończyło studia wyższe, podczas gdy w 2008 roku odsetek ten wynosił 35%. Do wzrostu najbardziej przyczynił się silny przyrost populacji osób dorosłych z dyplomem licencjata. Jeśli chodzi o szanse na zatrudnienie osób kończących studia, różnica między młodymi absolwentami szkół wyższych i średnich utrzymała się w ciągu ostatniej dekady na stabilnym poziomie. Absolwenci uczelni wyższych są mniej podatni na długotrwałe bezrobocie, a ich wskaźnik zatrudnienia był w 2019 roku o 9 punktów procentowych wyższy niż w przypadku osób z wykształceniem średnim licealnym. Osoby, które ukończyły studia wyższe, osiągają także lepsze zarobki, choć jest to zależne od dziedziny ukończonych studiów. Ich sytuacja polepsza się także z wiekiem: wśród populacji w wieku 25-34 absolwenci studiów wyższych zarabiają 38% więcej niż ich równowiesnicy z wykształceniem średnim, podczas gdy absolwenci z transzy wiekowej 45-54 lat zarabiają o 70% więcej.

Systemy edukacji ułatwiły dostęp do szkolnictwa wyższego, choć nie wszystkie luki zostały pokryte

Wprowadzenie mechanizmów wsparcia finansowego pomogło w rozpowszechnieniu dostępu do edukacji na poziomie szkolnictwa wyższego. W krajach, w których czesne są najwyższe, ponad 70% studentów ma dostęp do stypendiów lub pożyczek. Dostęp do studiów magisterskich i doktoranckich utrzymał się na stabilnym poziomie wśród różnych pokoleń, a to pomimo korzystnego zwrotu z początkowych inwestycji. Roczny koszt tych programów jest podobny do kosztów studiów licencjackich w ponad połowie krajów OECD dysponujących odpowiednimi danymi, podczas gdy zarobki są średnio o 32% wyższe.

Niektóre sektory nadal zmierzają się z trudnościami w znalezieniu odpowiadających ich potrzebom pracowników. W 2017 roku zaledwie 14% absolwentów uzyskało dyplom w dziedzinie inżynierii, produkcji i budownictwa, a 4% dyplom w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a to pomimo że obie te dziedziny są powszechnie uznawane za oferujące najlepsze możliwości na rynku pracy. Kierunki te charakteryzują się bardzo niskim odsetkiem kobiet wśród populacji studentów: średnio na obszarze OECD mniej niż 25% osób rozpoczynających studia w obu dziedzinach to kobiety.

Procesy przechodzenia z poziomu edukacji ponadgimnazjalnej dalej oraz systemy rekrutacji mają wpływ na decyzję o kontynuowaniu nauki

W prawie połowie krajów OECD ponad 40% osób w wieku 19-20 lat pobiera edukację na poziomie szkolnictwa wyższego, a średni wiek rozpoczęcia studiów licencjackich waha się od 18 lat w Japonii do 25 lat w Szwajcarii. Kraje, w których większy odsetek uczniów uczęszcza do ogólnokształcących szkół ponadgimnazjalnych, wykazują częściej większy odsetek studentów pobierających naukę na poziomie

szkolnictwa wyższego w młodym wieku. Dostęp do uczelni wyższych jest powszechny w ponad połowie krajów i gospodarek, pozostałe kraje korzystają natomiast z kryteriów selekcji takich jak wyniki w nauce, egzaminy wstępne oraz, w niektórych przypadkach, ponadgimnazjalne kursy przygotowawcze. Średnio w krajach OECD 17% osób, które po raz pierwszy rozpoczynają edukację na poziomie szkolnictwa wyższego, wybrało studia krótkiego cyklu, podczas gdy odsetek ten wśród osób rozpoczynających studia na poziomie licencjatu wynosi 76%, a magistra - 7%. Niemniej jednak, na początku drugiego roku studiów średnio 12% studentów studiów licencjackich zaprzestało edukacji. Jedynie 39% osób, które rozpoczęły studia licencjackie, otrzymuje dyplom w ciągu teoretycznego czasu trwania programu; kolejnych 28% absolwentów kończy studia w ciągu następnych 3 lat. Studenci płci męskiej oraz studenci wywodzący się z zawodowych szkół ponadgimnazjalnych z reguły rzadziej kontynuują naukę i uzyskują dyplom na poziomie studiów wyższych. Szkolnictwo wyższe odgrywa ważną rolę w kształceniu ustawicznym: średnio na obszarze OECD, wśród osób pobierających naukę w wieku 30-39 lat, trzy osoby na cztery biorą udział w programach na poziomie szkolnictwa wyższego.

Zwiększenie funduszy podtrzymało rozwój szkolnictwa wyższego

W latach 2005-2016 wydatki na placówki szkolnictwa wyższego wzrosły średnio na obszarze OECD o 28%, co stanowi ponad dwukrotność odsetka rekrutowanych studentów (12%). Niemniej jednak, zarówno wzrost liczby studentów, jak i całkowitej sumy wydatków zwolnił tempa od 2010 r. W 2016 r., wydatki na jednego studenta uczelni wyższej wynosiły 15 556 USD, z czego ok. jedna trzecia była przeznaczona na badania i rozwój. Średnio ponad 30% całkowitych wydatków zostało sfinansowanych ze źródeł prywatnych, w połowie krajów dysponujących odpowiednimi danymi czesne za studia na poziomie licencjata wzrosły o ponad 20% w latach 2007-2017. Ilość osób zatrudnionych w szkolnictwie wyższym także wzrosła w większości krajów. W latach 2005-2017 liczba pracowników naukowych na poziomie szkolnictwa wyższego w krajach OECD wzrosła w skali 1% rocznie, porównywalnie do krzywej liczby studentów.

W ciągu ostatniej dekady odnotowano wzrost odsetka uczniów kończących naukę na poziomie ponadgimnazjalnym z sukcesem

Pomimo że odsetek uczniów kończących z sukcesem naukę na poziomie ponadgimnazjalnym wzrósł w latach 2005-2017 o 6 punktów procentowych, średnio na obszarze OECD w 2018 roku dyplomu na poziomie ponadgimnazjalnym wciąż nie posiadało 15% osób w wieku 25-34 lat. W niektórych krajach doskonale rozwinięte jest nauczanie zawodowe na poziomie ponadgimnazjalnym. Średnio na obszarze krajów OECD w 2017 roku 40% osób, które po raz pierwszy uzyskały dyplom na poziomie ponadgimnazjalnym, ukończyło szkołę zawodową; w Austrii, Czechach, Słowacji i Słowenii było tak w przypadku ponad 66% populacji tej kategorii. W 2016 roku kraje OECD wydały na edukację na poziomie podstawowym, średnim i policealnym średnio 3,5% PKB, a wydatki publiczne na ten cel wzrosły od 2005 roku o 18%. Zmniejszenie liczebności klas i podwyższenie zarobków nauczycieli przyczyniło się do tego wzrostu. W latach 2005-2017, średnio na obszarze OECD na poziomie gimnazjalnym średnia ilość uczniów na klasę spadła o 6%, a zarobki nauczycieli wzrosły o 8%.

Zawód nauczyciela nadal z trudnością przyciąga nowych kandydatów

W większości krajów OECD odsetek nauczycieli szkół podstawowych i średnich w wieku 50-59 lat jest większy niż odsetek nauczycieli w wieku od 25 do 34 lat, co wskazuje na ryzyko niedoboru kadry nauczycielskiej w przyszłości. Średnio na obszarze OECD około 10% nauczycieli szkół podstawowych i średnich jest poniżej 30 roku życia. Pensje na ogół wzrastają wraz z poziomem nauczania, lecz zarobki nauczycieli nadal wynoszą od 78% do 93% zarobków ich rówieśników o wykształceniu wyższym. Dla odmiany dyrektorzy szkół zarabiają co najmniej 25% więcej niż ich rówieśnicy z dyplomem uczelni wyższej. Średnio w krajach OECD liczba godzin nauczania na rok jest tym mniejsza, im poziom nauczania jest wyższy, i sytuacja ta pozostała w dużej mierze stabilna w latach 2000-2018 w większości krajów dysponujących odpowiednimi danymi.

Pozostałe wnioski

W 2017 roku, średnio w krajach OECD, ponad jeden uczeń poniżej trzeciego roku życia na trzech korzystał z usług wczesnej edukacji i opieki, co stanowi wzrost o 7 punktów procentowych w porównaniu z 2010.

Średnio w krajach OECD 14% osób w wieku od 18 do 24 lat nie pracuje, nie doskonali swoich umiejętności zawodowych ani nie pobiera nauki (tzw. NEET, not in employment, education or training). W Brazylii, Kolumbii, Kostaryce, RPA, Turcji i we Włoszech ponad 25% osób w wieku od 18 do 24 lat należy do grupy NEET.

Osoby z wykształceniem wyższym częściej biorą czynny udział w wydarzeniach kulturalnych lub sportowych: dodatkową aktywność tego typu deklaruje ponad 90% osób z wykształceniem wyższym, podczas gdy odsetek ten wynosi mniej niż 60% wśród osób, które nie ukończyły kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

[Przeczytaj pełną wersję w języku angielskim w iBibliotece OECD!!](#)

© OECD (2019), *Education at a Glance 2019: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/f8d7880d-en